

עפ"א 53249/03/19 - עיריית חיפה נגד מרים ויסולי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 53249-03-19 מדינת ישראל נ' ויסולי
עפ"א 67770-03-19 ויסולי נ' עיריית חיפה
לפני כבוד השופט שמואל מנדלבום
המערערת/ המשיבה עיריית חיפה
ע"י ב"כ עו"ד מוריס יעקובי
המשיבה/ המערערת מרים ויסולי
ע"י ב"כ עו"ד אביעד ויסולי

פסק דין

1. לפני ערעור מאוחד על הכרעת דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים בחיפה (כב' השופטת סיגלית גץ אופיר) מיום 13.2.19 שניתנה בתיק ח"נ 16449-11-18 (להלן: "**הכרעת הדין**"), לפיה הורשעה ויסולי מרים (להלן: "**ויסולי**") בעבירה אחת על פי דו"ח חניה שמספרו 714261-2-6 מיום 18.5.15 (להלן: "**הדוח הראשון**") בגין העמדת רכב על מדרכה אשר לא נקבעה כמקום חנייה מוסדר וזוהתה משלושה אישומים המבוססים על שלושה דוחות חניה שהוצאו כנגד המערערת בתאריכים 4.2.15 (דו"ח מס' 856701-9-8), 5.2.15 (דו"ח מס' 856703-9-6) ו-13.8.15 (דו"ח מס' 966697-9-1), בגין העמדת רכב ללא הצמדת כרטיס חניה בר תוקף (להלן - "**הדוחות הנוספים**").

2. עיריית חיפה (להלן - "**העירייה**") הגישה ערעור על זיכוייה של ויסולי מהדוחות הנוספים, וזו הגישה ערעור על הרשעתה בדו"ח הראשון, והדין בשני הערעורים אוחד בפניי, ואפתח תחילה בדיון בדוחות הנוספים.

הדוחות הנוספים-רקע עובדתי-משפטי

3. בטרם נפנה לפירוט העובדות הרלוונטיות, נציין כי המחלוקת בעניין הדוחות הנוספים ממוקדת **בהוראות חוק עזר לחיפה (העמדת רכב וחנייתו) תשמ"ה-1985** (להלן - "**חוק העזר**"), והוראות **"נוהל פנימי להנפקת תוויות חנייה (מעודכן 2016)"** (להלן - "**הנוהל הפנימי**") של העירייה.

4. בהתאם להוראות **חוק העזר** משקבע ראש העירייה, אזור כמקום חניה מוסדר חייב כל אדם המעמיד רכב במקום חנייה מוסדר **"להצמיד מיד עם העמדת הרכב כרטיס חניה בר תוקף... כאשר בכרטיס החניה מופיעים כל הפרטים הנחוצים להגדרת מועד החנייה ומשכה..."** (סעיף 3(ד)(2) **לחוק העזר**).

5. בצד הכלל המחייב הנחת כרטיס חניה ברכב, נקבעו בסעיף 17 לחוק העזר הוראות מיוחדות שעניינן הנפקת תו חניה (להלן-"תו חניה") לדיירי אזור אשר נקבע כמקום חניה מוסדר על פי פירוט כדלקמן:

17". (א) נקבע אזור כמקום חניה מוסדר, יהיו רשאים מי שגרים באותו אזור להחנות את רכבם במקום שנקבע כמקום חניה מוסדר ברחוב מגוריהם, מבלי להשתמש בכרטיסי חניה.

(ב) חניה כאמור בסעיף קטן (א) מותרת רק לרכב הנושא תווית שאישר ראש העיריה ואשר עליה צוין מספר הרכב, מען המגורים של בעל הרכב או של המשתמש הקבוע ברכב שברשותו, והקטע המותר לחניה מבלי להשתמש בכרטיסי חניה (להלן - תווית חניה).

(ג) מי שמתגורר באזור שנקבע כמקום חניה מוסדר, רשאי לקבל תווית חניה לאחר שהגיש לראש העיריה בקשה בנוסח שבתוספת השלישית ולאחר שהמציא רשיון רכב ותעודת זהות, או כל מסמך אחר שיידרש, להוכחת בעלותו על הרכב או שימוש הקבוע ברכב שברשותו ומען מגוריו.

(ד) מי שקיבל תווית חניה אינו רשאי להעבירה לאחר וזכות השימוש בה תפקע בהתקיים אחת מאלה:

(1) העברת חווית חניה לאחר;

(2) מכירת הרכב;

(3) הפסקת השימוש הקבוע ברכב;

(4) העתקת מקום המגורים.

(ה) העביר בעל רכב שבידו תווית חניה את בעלותו ברכב, או הפסיק את השימוש הקבוע ברכב או העתיק מקום מגוריו, חייב הוא להודיע על כך לראש העיריה תוך שבעה ימים מיום העברת הבעלות ברכב, הפסקת השימוש ברכב או העתקת מקום מגוריו, וכן להחזיר את תווית החניה לראש העיריה.

(ו) תווית החניה תודבק על השמשה הקדמית של הרכב בצד ימין של הרכב, בפינה העליונה.

(ז) מבלי לגרוע מהוראות כל דין אחר, מהווים מסירת פרטים כוזבים בעת הגשת הבקשה כאמור בסעיף קטן (ג) ושימוש בתווית החניה שלא בהתאם לאמור בסעיף קטן (ד) עד (ו), עבירה על חוק עזר זה.

(ח) תוקף תווית החניה יהיה עד 31 בדצמבר של כל שנה זוגית שלאחר

שנת נתינתה

תיקו993

.....("דגש שלי ש.מ.)

6. בצד הוראות חוק העזר, הוציאה העירייה את הנוהל פנימי שבו ערכה העירייה הבחנה בין דייר המתגורר בדירה בבעלותו בין דייר המתגורר בשכירות ובנוהל הפנימי נקבע כי: "תוקף תו החנייה כאשר מדובר בדירה בבעלות יהיה עד 31.12 של כל שנה זוגית. כאשר מדובר בדירה בשכירות תוקף התווית - על פי התאריך הנקוב בחוזה השכירות. תוקף התווית יצוין על גבי התווית".

עמוד 2

7. מטעמי הצדדים והמסמכים שהוצגו על ידם עולה כי אין מחלוקת על כך כי ויסולי פנתה לעירייה והציגה חוזה שכירות שעל בסיסו הונפק לה תו חניה לתקופה מיום 10.11.13 - 10.8.14, לאחר מכן הונפק לוויסולי תו חניה על פי חוזה שכירות לתקופה מיום 16.2.2015 עד 10.8.2015, ולאחר מכן מיום 18.2.16 עד ליום 10.8.16 (עדות שי נובולסקי בפרוטוקול מיום 7.11.18 עמ' 4 שורות 21-23).

8. מהצילומים אשר הוצגו בבית המשפט לעניינים מקומיים עלה כי במועד הוצאת הדוחו"ת הנוספים, הוצמד לחלון רכבה של ויסולי (רכב מס' 5728970) (להלן - "הרכב") תו חניה עליו צוין כי תו החנייה הינו "בתוקף עד...", והדוחות ניתנו לאחר שחלף המועד שצוין בתו החניה כמועד האחרון לתוקפו .

9. כך הוצג צילום הרכב מיום 5.2.15 השייך לדו"ח 856703-9-6 וממנו עולה כי לשמשת הרכב הודבק תו חניה שתוקפו עד ליום 10.8.14 וכמו כן הוצג צילום הרכב מיום 13.8.15, שבגינו הוצא דו"ח 966697-9-1, וממנו עולה כי במועד מתן הדו"ח הודבק לשמשת הרכב תו חניה שתוקפו עד ליום 10.8.15.

הכרעת הדין בעניין הדוחו"ת הנוספים

10. בית המשפט קמא לאחר ששמע את טענות הצדדים קבע כי בהתאם לסעיף 17(ג) **לחוק העזר**, הנאשמת הייתה זכאית לקבלת תו חניה לאחר שעמדה בתנאים שנקבעו **בחוק העזר**, והציגה את המסמכים שנדרשו ממנה ובכלל זה חוזה שכירות.

11. כמו כן קבע בית המשפט קמא כי לאור הוראות **חוק העזר**, העירייה לא הייתה רשאית להנפיק תו חניה שתוקפו עד ליום 10.8.15 והיה עליה למלא אחר הוראות **חוק העזר** לפיהן תוקף תו החנייה יהיה עד "31 דצמבר של כל שנה זוגית שלאחר נתינתה".

12. עוד נקבע כי בחוק העזר נקבעו מצבים ברורים הגורמים לפקיעת תוקפו של תו חניה (סעיף 17(ד) **לחוק העזר**) "ופקיעתו של חוזה השכירות אינו נמנה על מצבים אלה", וכן נקבע כי לא ניתן לערוך הבחנה על פי נוהל פנימי בין בעלי דירה ובין שוכר דירה וזאת כאשר "אין בסעיף 17(ח) **לחוק העזר** כל אבחנה בין דירה שנמצאת בבעלות הדייר לבין דירה המושכרת על ידי הדייר..." (עמ' 10 לפסק הדין), ובהתאם הוצאת תו החניה עד ליום 10.8.15 "אינה אלא ניסיון לעקוף ולהתנות על הוראות חוק העזר הברורות באמצעות נוהל, ניסיון שדינו להיכשל".

לאור כל האמור, זיכה בית משפט קמא את ויסולי משלושת האישומים נשוא הדוחות הנוספים שעניינם עבירה של העמדת רכב ללא הצמדת כרטיס חניה בר תוקף כאשר בכרטיס החניה מופיעים כל הפרטים הנחוצים להגדרת מועד ומשך החניה, בניגוד לסעיף 3(ד)(2) **לחוק העזר**.

הודעת הערעור

13. בהודעת הערעור נטען כי נפלה טעות משפטית בהכרעת הדין, המצדיקה את התערבות ערכאת הערעור.
14. לטענת העירייה עבירת חניה הינה עבירה של אחריות קפידה, שאינה דורשת הוכחת יסוד נפשי של מחשבה פלילית או רשלנות, ומשהוכח כי ויסולי החנתה את רכבה מבלי שהיה בו תו חניה בתוקף הוכח היסוד העובדתי הנדרש.
15. בנוסף נטען כי בית המשפט לעניינים מקומיים אינו המקום לתקוף את סבירות החוק או החלטת הרשות, בנושא מתן תווי חניה והערכאה המתאימה לכך היא בית המשפט לעניינים מינהליים.
16. כמו כן נטען כי ויסולי נהגה בחוסר תום לב עת עשתה דין לעצמה, והמשיכה לחנות את רכבה במקום חניה מוסדר למרות שהיתה מודעת לכך שאין בידה תו חניה בתוקף.
17. בנוסף הפנתה העירייה לפסיקה התומכת לעמדתה בטענותיה לפיהן לא די בזכאות לתו חניה, אלא נדרש כי יהיו בידי ויסולי בפועל תווי חניה בתוקף.

טיעוני ויסולי

18. בטיעוני הדגיש ב"כ ויסולי כי בשונה מפסקי הדין אליהם הפנתה העירייה, במקרה שלפנינו הניחה ויסולי בחלון הרכב תווי חניה, אשר בהתאם להוראות חוק העזר היו בתוקף, וכן נטען כי לעירייה אין סמכות לשנות את הוראות חוק העזר בהתאם לנוהל הפנימי, ואין לנוהל הפנימי מעמד של חוק.
19. כמו כן נטען כי הנוהל הפנימי יכול לחייב את העירייה, אך הוא אינו יכול לחייב את תושבי חיפה הכפופים אך ורק לחוק העזר.

דין והכרעה בשאלת הדוחו"ת הנוספים

20. לאחר שעיינתי בכל טיעוני הצדדים, אני סבור כי אין מקום להתערב בקביעותיו המשפטיות של בית המשפט קמא ביחס להוראת הנוהל הפנימי שעניינה תקופת תוקף תו החניה, אך יש מקום להתערב בתוצאה האופרטיבית אליה הגיע בית המשפט קמא.
21. ראשית, יוקדם ויודגש כי ב"כ העירייה לא הביא בפני בית המשפט קמא או בפני טיעון סדור בשאלת

הצורך בנוהל הפנימי או בשאלת התאמתו להוראות **חוק העזר**, וכל שנטען -וגם זאת באופן כללי וללא הנמקה של ממש- היה שהנוהל נדרש להסדיר נושאים שלא הוסדרו **בחוק העזר**, ומאידך ניתן על ידו דגש לטענה לפיה המקום לבירור טענות שעניין הוראות הנוהל הפנימי, איננו בבית המשפט לעניינים מקומיים בתקיפה עקיפה כי אם בבית המשפט לעניינים מינהליים בתקיפה ישירה.

22. אינני מקבל טענה זו, וכפי שנקבע לאחרונה דווקא בפסק דין אליו הפנה ב"כ העירייה:

"בהכללה ניתן אפוא לומר, כי מקום בו מרכז הכובד של ההליך הוא עניין שבסמכות בית המשפט האזרחי או הפלילי, והתקיפה העקיפה מתייחסת לשאלה משנית העולה באופן אינצידנטלי לסוגיה העיקרית, ושההכרעה בה דרושה לצורך ההכרעה בעניין הנדון בפני בית המשפט, הנטייה היא לאפשר תקיפה עקיפה, בהעדר סיבה מיוחדת לשלול. יצוין כי המצב האופייני לתקיפה עקיפה הוא העלאת הטענה נגד האקט המינהלי כטענת הגנה. לעומת זאת, מקום שמהותו האמיתית של ההליך או מרכז הכובד שלו הוא בהכרעה בשאלת תוקפו וחוקיותו של אקט שלטוני, ובמיוחד כאשר מושא התקיפה הוא שיקול הדעת השלטוני לגופו, או כאשר מדובר בסוגיה שלטונית מורכבת או רגישה או בעלת השלכה רחבה, יש להימנע בדרך כלל מבירור העניין במסגרת תקיפה עקיפה".

ע"א 4291/17 עו"ד מוטי אלפריח נ' עיריית חיפה (6.3.19, פסקה 15).

23. במקרה שלפנינו "מרכז הכובד" הינו בשאלת הרשעתה של ויסולי בעבירות על **חוק העזר**, בגין דוחו"ת חניה קונקרטיים, סוגיה המצויה בסמכותו המובהקת של בית המשפט קמא, ואגב הדיון ולצורך הכרעה בשאלת ההרשעה, עלתה שאלה אינצידנטלית של משמעותו והשפעתו של הכיתוב "**בתוקף עד** " אשר הופיע על תו החניה אותו הניחה ויסולי ברכבה, בהתאם להוראות הנוהל הפנימי.

לעמדת, בהתאם לפסיקה לעיל, במקרה שלפנינו התקיימו כל המאפיינים שנקבעו בפסיקה לעיל, שבהתקיימם "בהעדר סיבה מיוחדת לשלול" (והעירייה לא הציגה סיבה כלשהי לשלול) אין מניעה כי בית המשפט לעניינים מקומיים יבחן את שאלת תוקפו של הנוהל הפנימי, לצורך הכרעה בשאלה שעלתה במסגרת הדיון.

24. לאחר שקבענו כי בית המשפט קמא היה מוסמך לדון בשאלת תוקף הוראותיו של הנוהל הפנימי לאור הוראות **חוק העזר**, יש לבחון את קביעותיו בנושא, וכאמור לעיל, לא מצאתי עילה להתערב בקביעות אלו.

25. עיון **בחוק העזר** מעלה כי על פי לשונו הברורה לא קיימת כל הבחנה בין בעל דירה לשוכר דירה, ושני אלו זכאים להחנות את רכבם ברחוב מגוריהם, מבלי להשתמש בכרטיסי חניה, כל עוד רכבם נושא תווית שאישר ראש העירייה "**ואשר עליה צוין מספר הרכב, מען המגורים של בעל הרכב והקטע המותר לחניה מבלי להשתמש בכרטיס חניה**" (סעיף 17(ב) לחוק העזר).

26. ודוק, **בחוק העזר** לא מצוין כי תו החניה צריך לשאת סימון של תאריך התוקף האחרון, וכל שצוין

כאמור הוא שהתוקף החוקי של התו הינו עד "31 בדצמבר של כל שנה זוגית שלאחר שנת נתינתה".

27. כאמור לעיל,ב"כ העירייה טען בסיכומיו בבית המשפט קמא כי נוהל הנפקת תו חניה נועד לתת מענה לסוגיות קונקרטיות שלא הוסדרו בחוק, אלא שבעולה מהוראות **חוק העזר**, בכל הנוגע לשאלת תקופת תוקפו של תו החניה,לטענה זו אין כל אחיזה בלשון **חוק העזר** שבו נקבע הסדר בהיר ונהיר שאינו טעון הבהרה כל שהיא ואשר אינו מבחין בין שוכר דירה ובין בעל דירה, ולפיו כל תווי החניה ללא הבדל פוקעים או במועד האמור בסעיף 26 לעיל, או באחד המקרים האחרים שצוינו בסעיף 17(ד) **לחוק העזר**(כגון מכירת הרכב או העתקת מקום מגורים).

28. כפי שציין בצדק בית המשפט קמא, סיומו של הסכם שכירות איננו נמנה עם המקרים המנויים **בחוק העזר** שבהם פוקע תוקפו של תו החניה, אלא אם כן העתיק השוכר את מקום מגוריו, ובמקרה שלפנינו לא הועלתה טענה כלשהי על ידי העירייה שלפיה ויסולי שינתה את מקום מגוריה בתום תקופת השכירות ויותר מכך, כפי שעלה מעדות נציג העירייה, תו החניה חודש לויסולי גם בשנת 2015 וגם בשנת 2016.

29. בנסיבות אלו, צדק בית המשפט קמא גם בקביעתו שלפיה הוראת הנוהל הפנימי הקובעת כי שוכר המציג הסכם שכירות מקבל תו חניה שתוקפו מוגבל עד מועד תום תקופת השכירות, וזאת ללא קשר לשאלת המשך מגוריו באזור החניה המוסדר, היא הוראה העומדת **בניגוד** להוראות חוק העזר ומהווה נסיון לעקיפת הוראותיו, שאין לאשרו.

30. זאת ועוד,עיון בחוק העזר מעלה גם כי לא הוקנתה בו סמכות לראש העירייה, שהינו הגורם המוסמך האחראי על פי הוראות סעיף 17(ב) **לחוק העזר**, על אישור תווי החניה, **לסטות** מהוראות **חוק העזר**, ובהתאם קביעתו בעניינה הספציפי של ויסולי, שלפיה תו החניה שיונפק לה, תוקפו יהיה מוגבל עד לתאריך סיום השכירות בהסכם השכירות שהוצג על ידה, הייתה קביעה שניתנה בחוסר סמכות, מאחר והיא סותרת כאמור את הוראות סעיף 17(ח) **לחוק העזר**.

31. כפי שנקבע לא אחת: "בעבר, שלטה במשפטנו התפיסה המסורתית - ודוק, התפיסה להבדיל מהיישום העיוור בפסיקה - לפיה חריגה מסמכות של רשות שיפוטית או מנהלית גוררת אחריה בהכרח בטלות מוחלטת של הפעולה או בהחלטה. זו אינה התפיסה השלטת היום" (עע"מ 5106/14 עיריית בת ים נ' אליהו ששון ואח' 3.9.15, פסקה 10) (להלן - עניין "עיריית בת ים").

32. ואכן כפי שפורט בפסיקה, וכך גם במקרה שלפנינו, יש לבחון את תוצאות הפגם שנפל בעת מתן תו החניה, על פי עקרון "הבטלות היחסית", וכדברי בית המשפט העליון בעניין "בת ים" (שם) **"במילים אחרות, עיקרון הבטלות היחסית הוא כלי משפטי העומד לרשות בית המשפט. כלי זה מושתת**

על שיקול דעת באמצעותו ניתן וראוי להתחשב - בשלב קביעת הסעד לריפוי הפגם - בגורמים נוספים. בעיקר לצד מהות הפגם יש להביא בחשבון את נסיבות המקרה הנתון ואת השפעת בטלות ההחלטה או הפעולה על כלל הגורמים המעורבים, לרבות הציבור הרחב".

33. את העקרון לעיל יש ליישם במקרה שלפנינו, שבו הדיון בבית המשפט קמא, התמקד בשאלת תוקפם של דוחו"ת החניה הספציפיים, ולא הונחה בפני בית המשפט תשתית ראייתית מספיקה, ולא התקיים בפניו דיון מקיף בו הוצגו כל המשמעויות של ביטול ההבחנה בין שוכרי דירה ובעלי דירה על מערך החניה הכולל בעיר חיפה, ובהתאם אני סבור כי יש להימנע במקרה כזה מקביעה גורפת וכוללת בדבר בטלות הנוהל הפנימי ככלל, או בטלות ההוראה המגבילה את תוקף תו החניה על פי תאריכי השכירות, בפרט.

34. מאידך, בכל הנוגע למערכת היחסים המשפטית הקונקרטית שבין ויסולי ובין העירייה, לא ניתן להשלים עם מצב דברים משפטי, שבו מבקשת העירייה לגבות מויסולי תשלומי קנס, **ובכך להעשיר את קופתה**, וזאת באמצעות הוראת נוהל פנימי המנוגדת להוראות **חוק העזר**, ואשר ניתנה בחוסר סמכות (**וראו והשוו לבג"צ 939/05 נעמה ברבי נ' שר התמ"ת (18.6.07, פסקה 18)**) שם בוטלו הנחיות מינהליות שעמדו בניגוד להוראות החוק שמכוחו הן נקבעו.

35. לפיכך, אני סבור כי האיזון הראוי הינו בקביעה המצומצמת שלפיה משהנפיקה העירייה לויסולי תו חניה, וויסולי פעלה **בהתאם לחוק העזר** והדביקה את תו החניה על שמשית רכבה, זכאית ויסולי לכך שתקופת תוקפו של תו החניה, תקבע בהתאם להוראות חוק העזר, ולא בהתאם להוראות נוהל פנימי העומד בניגוד **לחוק העזר**, דהיינו ביחס לכל תו חניה שהוצא לויסולי, היא זכאית לכך שתוקפו יהיה עד ל-31 לדצמבר של השנה הזוגית שלאחר נתינתו, בהתאם להוראות סעיף 17(ח) **לחוק העזר**, ולא רק עד לתאריך סיום תקופת השכירות כפי שנקבע בנוהל הפנימי, ולפיכך כל דו"ח שניתן בניגוד לאמור לעיל, הינו חסר תוקף ויש לבטלו.

בהקשר זה אציין כי אינני מקבל את טענות העירייה המבקשות לייחס לויסולי חוסר תום לב בכך שלמרות שידעה שתו החניה כבר אינו בתוקף, עשתה דין לעצמה והמשיכה לחנות ללא כרטיסי חניה. כפי שעלה בתיק זה, ויסולי נהגה בהתאם לנדרש ממנה בחוק העזר, פנתה לעירייה הציגה את המסמכים הנדרשים, ולאחר שקיבלה תו חניה, דאגה להניחו במקום הנדרש ברכב, וכל הטענה בדבר פקיעת תוקפו של תו החניה אינה מבוססת על התנהגות כלשהי של ויסולי, אלא על קביעה של העירייה שכאמור עומדת בניגוד להוראות **חוק העזר**.

בנסיבות אלו, אני מוצא טעם לפגם בהעלאת טענת חוסר תום לב, במטרה לאפשר לעירייה לגבות מויסולי כספים על בסיס הוראה של העירייה המנוגדת לדין.

36. עם זאת, יישום כל האמור לעיל על המקרה שלפנינו, מוביל לעמדתי לתוצאה שונה מכפי שהגיע אליה.

בית המשפט קמא, ובניגוד לקביעת בית המשפט קמא, אינני סבור כי יש מקום לזיכוייה של ויסולי מהאישומים בגין דוחות החניה שניתנו בתאריכים 4.2.15 ו-5.2.15 וזאת להבדיל מהדו"ח אשר ניתן ביום 13.8.15.

37. **ובמה דברים אמורים?** כפי שפורט לעיל, ויסולי פנתה לראשונה לעירייה ביום 10.11.13 או בסמוך לכך, ואז הונפק לה תו חניה שתוקפו היה עד ליום 10.8.14.

38. קיבלתי כאמור את טענתו של ב"כ ויסולי שנטענה בפני לפיה: **"האזרחים מחוייבים אך ורק בחוק כפי שפורסם ברשומות ועל כן הנוהל שסותר את החוק ממילא לא מחייב את האזרחים"**. ואולם אימוץ טענה זו, מוביל לכל היותר לכך שאף בהתאם להוראות **חוק העזר**, תו החניה שהוצא ביום 10.11.13 היה בתוקף עד ליום **31.12.14**, ובמועד זה פקע תוקפו, ויסולי נדרשה לחדשו.

39. ויסולי כאמור לא עשתה את הנדרש ממנה על פי **חוק העזר**, ופנתה לחידוש התו רק ביום 16.2.2015, ובהתאם כל דו"ח שניתן בתקופת הביניים מיום פקיעת התו הקודם, **על פי הוראות חוק העזר**, ועד למועד בו פנתה ויסולי לחידוש התו, הינו דו"ח תקין, והעובדה שבאופן תיאורטי לא הייתה מניעה להעניק לויסולי תו חדש, מאחר ולא שינתה את כתובת מגוריה, אין בה כדי להועיל לה ביחס לדוחות"ת אלו.

בעניין זה אפנה לעפ"א 80077/06 **לוינטל דוד נ' עיריית בני ברק** (21.2.08) עמ' 5 לפסק הדין) שם נדחה ערעור שהוגש על דו"ח חניה ובית המשפט המחוזי קבע כי: **"לאור האמור יש לדחות את הערעור. כפי שצוין בצדק בית המשפט קמא, המערער לא פעל על פי חוק העזר ועל כן גם אם היה זכאי לתו חניה, משעה שלא פעל על פי הוראות החוק, הוא עבר את העבירות המיוחדות לו"** (להשלמת התמונה יצוין כי בית המשפט העליון לא התערב בקביעה האמורה לעיל ראו רע"פ 9020/08 **דוד לוינטל נ' עיריית בני ברק** (1.7.09).

כמו כן ראו עפמ"ק 41930-11-18 איש נ' מדינת ישראל (20.2.19), וכן עפ"א 18347-03-12 עיריית ת"א נ' סטרוגנו (30.4.12, פסקה 6).

40. שונים הם פני הדברים ביחס לדו"ח מיום 13.8.2015, וכאמור לעיל ביום 16.2.15 הונפק לויסולי תו חניה חדש, ועל פי הוראות **חוק העזר** תוקפו של התו היה צריך להיות עד ליום 31.12.16, ומשקבענו כי לא היה תוקף חוקי לציון על גבי תו החניה לפיה תוקפו מוגבל רק עד ליום 10.8.15, לפיכך במועד מתן הדו"ח ביום 13.8.15, מצבה המשפטי של ויסולי היה כי ברכבה הוצג תו חניה בר תוקף כנדרש בחוק העזר, ובהתאם הדו"ח שניתן לה ניתן שלא כדין ויש לזכותה מהאישום בגינו.

41. להשלמת התמונה אציין כי במהלך הדיונים בבית משפט קמא, לא הוצגו על ידי העירייה, צילומים המתייחסים לדו"ח מיום 4.2.2015, וב"כ ויסולי אף טען כי הוא יתייחס בסיכומיו למשמעות שיש לייחס

לעובדה זו (עמ' 8 לפר' מיום 14.2.18), ואולם בפועל לא הועלתה על ידו טענה כלשהי בנושא בסיכומים ובהתאם יש לראותו כמי שזנח טענותיו בענין זה.

42. סיכומו של דבר אני מורה על קבלה חלקית של ערעור העירייה, וזאת בכך שיבוטל זיכוי של ויסולי מדוחו"ת מס' 856701-9-8 מיום 4.2.15 ו-דו"ח מס' 856703-9-6 מיום 5.2.15, וזיכוי מהדו"ח מיום 13.8.15 (דו"ח מס' 96669-9-1) יעמוד בעינו.

עם זאת בנסיבות העניין ונוכח השאלות המשפטיות שעלו לדיון, הנני מורה כי סכום הקנס בשני הדוחות בהם הורשעה ויסולי יעמוד על סכום הקנס המקורי, שאותו תהיה ויסולי רשאית לשלם בתוך 60 יום מהיום.

הדו"ח הראשון

43. כאמור לעיל ביום 18.5.15 הוצא כנגד ויסולי דו"ח חניה בגין העמדת רכב על מדרכה אשר לא נקבעה כמקום חנייה מוסדר.

בענין דו"ח זה נשמעה בבית המשפט קמא ביום 14.2.18 עדותו של ראש תחום אכיפת חניה במרכז בקרת רמזורים, אשר הגיש לבית המשפט את התמונות ששימשו בסיס לדו"ח הראשון, ואשר צולמו על ידי מצלמות המופעלות על ידי העירייה (התמונות הוגשו ת/1-ת/3).

44. אציין כי בתמונות נראה בבירור רכב החונה כששניים מצמיגיו על המדרכה ושניים על הכביש ובאחת התמונות גם ניתן לראות בבירור את מספר הרישוי של הרכב.

45. ב"כ ויסולי החל לחקור את העד על דרך הפעלת המצלמות על ידי העירייה, ואולם בא כוח העירייה התנגד לקו החקירה מהטיעון שב"כ ויסולי, לא העלה כל טענת הגנה בענין זה, ובהתאם העירייה לא נערכה להבאת נציגים המומחים להעיד על אופן תפעול המצלמות.

46. בשלב זה קיבל בית המשפט חלקית את ההתנגדות, וקבע כי מאחר ונושא הפעלת מצלמות החניה תלוי ועומד בפני בית המשפט העליון "הרי ככל שיעמוד ב"כ הנאשמת על זכותו לחקור את העד בענין זה, הרי ששיבת ההוכחות תופסק, ההליכים כנגד הנאשמת יעוכבו עד להכרעת בימ"ש עליון בסוגיית דרך האכיפה באמצעות מצלמות".

47. אלא שב"כ ויסולי בחר להמשיך בחקירת העד בסוגיות אחרות ובסיום חקירתו הצהיר: "אין לי יותר שאלות פרט לשאלות לענין אופי האכיפה באמצעות מצלמות".

48. ישיבת הוכחות שנייה התקיימה בתיק ביום 7.11.18, ובסיום הישיבה הורה בית המשפט על הגשת סיכומים מטעם הצדדים, ובפרוטוקול הדיון לא צוינה התנגדות כלשהי של ב"כ ויסולי או בקשה להמשך חקירה של מי מעדי העירייה.

49. לאחר שהוגשו סיכומים מטעם הצדדים הוגשה רק ביום 28.1.19, בקשה מטעם ב"כ ויסולי להוספת ראייה, ובמסגרתה ביקש ב"כ ויסולי לצרף לתיק בית המשפט את חוזר מנכ"ל משרד הפנים מיום 21.3.18 (להלן-"**החוזר**") שבו נקבעו הנחיות בדבר שימוש במצלמות וידאו לצורך אכיפת עבירות חניה ברשויות המקומיות.

50. בבקשה נטען כי מהוראות החוזר עולה בבירור כי העירייה אינה ממלאת אחר הוראותיו וזאת מהטעם שהעירייה לא הוכיחה את מילוי התנאים הנדרשים בחוזר לצורך הפעלת מצלמות החניה וב"כ ויסולי הפנה לשורה של הוראות שהעירייה לא הוכיחה כי היא עומדת בהן.

51. העירייה התנגדה לבקשה הן בשל מועד הגשתה לאחר שהוגשו סיכומים בתיק, ויותר מכך לאור פסק הדין שניתן בעפמ"ק 50075-11-18 **מדינת ישראל נ' מזרחי** (21.1.19), שם קבע בית המשפט כי כיום קיים הנחוזר המסדיר הצבת והפעלת מצלמות וידאו לצורך אכיפת עבירות חניה, וככל שקיימות למאן דהוא השגות בנושא החוזר, עליו להגיש עתירה מינהלית מתאימה, וספק רב אם יש מקום לעריכת בירור בעניין תוקפו של החוזר בתקיפה עקיפה במסגרת דיון בדו"ח חניה בבית המשפט לעניינים מקומיים.

הכרעת הדין

52. בית המשפט קמא הרשיע כאמור את ויסולי בגין הדו"ח הראשון תוך שהוא קובע כי טענות לעניין חוקיות הפעלת המצלמות צריכות להתברר בבית המשפט המוסמך הוא בית המשפט לעניינים מינהליים.

53. כמו כן דחה בית המשפט קמא את כל טענות ויסולי בדבר הצורך בזימון חוזר של העד מטעם העירייה להמשך חקירה, וקבע כי בטרם ניתנה ההוראה בדבר הגשת הסיכומים, התקיים דיון לא פורמלי ובמסגרתו ניתנה הסכמת ב"כ ויסולי להגשת הסיכומים ובכל מקרה אילו אכן סבר ב"כ ויסולי כי הוא ביקש את זימון העד לחקירה, אך הנושא לא נזכר בפרוטוקול היה עליו להגיש בקשה מתאימה לתיקון פרוטוקול וכי אף מהפרוטוקול עולה כי ב"כ ויסולי ביקש אך ורק את המצאת הנוהל, ואולם הוא לא ביקש המשך חקירה של עד העירייה, ובנוסף דחה בית המשפט קמא טענות נוספות שהעלה ב"כ ויסולי אותן הגדיר בית המשפט קמא כ"טענות טכניות".

הודעת הערעור

54. בהודעת הערעור ובטיעון בפניי, הדגיש בא כוח ויסולי כי הוא מעלה שתי טענות מהותיות. האחת, לפיה,

מאחר ולא התאפשר לו לחקור בחקירה נגדית את העד מטעם העירייה, בכל הנוגע לאופן יישום החוזר שעניינו הפעלת מצלמות לצורך אכיפת עבירות חנייה, התוצאה ההכרחית הינה פסילת עדותו על הסף, ובעניין זה טען בא כוח ויסולי כי הוא לא היה צריך לדרוש את חזרתו של העד לדוכן העדים, לאחר שעדותו הופסקה כאמור לעיל, והייתה זו אחריות העירייה להביאו לעדות, ומשלא עשתה כן, לא הוכיחה את טענותיה.

55. כמו כן, נטען, כי יש לפסול את כל טענות בא כוח העירייה בסיכומיו, שלפיהן, המצלמות בעיריית חיפה אינן פועלות באופן אוטומטי, כי אם באמצעות פקח, הואיל ומדובר בטענה שהועלתה ללא כל תמיכה ראייתית.

56. בנוסף נטען כי בניגוד להליך מנהלי, חלה חובה על העירייה כמאשימה בהליך פלילי, להוכיח את כל יסודות העבירה, ולפיכך, העירייה הייתה מחויבת להוכיח כי היא ממלאת אחר הוראות חוזר המנכ"ל, ומשלא עשתה כן, היא אינה רשאית לעשות שימוש בתמונות מהמצלמות המופעלות בניגוד להוראות החוזר, שהוכרו כמחייבות על פי פסיקת בית המשפט העליון (בג"צ 867/15 יוסי אור כהן נ' שר הפנים ואח' (16.5.18)).

57. כמו כן, טען בא כוח ויסולי כי הוא אינו תוקף את הוראות החוזר, וכי טענתו היא שאין מחלוקת על כך שהעירייה אינה פועלת בהתאם להוראות החוזר, ולפיכך, היא אינה רשאית לעשות שימוש בראיות שהושגו בניגוד להוראות החוזר, ובנוסף נטען, כי מהתמונות שהוצגו בבית המשפט קמא לא ניתן לדעת כי הרכב שבתמונה הוא הרכב שעבר את העבירה.

58. לעומתו, בא כוח העירייה ביקש לדחות את הערעור, וטען כי טענות ויסולי בדבר היעדר חקירה נגדית, הועלו רק בשלב הסיכומים, וכי בכל מקרה כל טענה כנגד הוראות החוזר הייתה צריכה להיות מועלית באמצעות עתירה מנהלית, ובמקרה שלפנינו, היה על ויסולי לזמן את כל גורמי העירייה הרלוונטיים לעדות, על מנת להוכיח את הפגמים הנטענים על ידו בהתנהלות העירייה.

59. בנוסף, ולגופו של עניין, טען בא כוח העירייה כי על סמך הצילומים שהוגשו לבית המשפט קמא ניתן להבחין במספר הרכב של ויסולי וכי אין בסיס לטענותיה בעניין אפשרות הזיהוי.

דין והכרעה

60. לאחר שעיינתי בכל טיעוני הצדדים, אני סבור כי דין ערעור ויסולי להידחות.

61. בניגוד לנטען על ידי בא כוח ויסולי, לטובת העירייה עומדת גם בפעילותה בתחום אכיפת עבירות

החנייה, "חזקת התקינות המנהלית", אשר קובעת "שברגיל, ניתן להניח לטובתה של הרשות כי היא נהגה כדין, ואילו על מי שמבקש לסתור את החזקה מוטל הנטל לסתור אותה" (ע"מ 803/15 עיריית פתח תקווה נ' קונטאל אוטומציה ובקרה בע"מ (13/09/17, פסקה 40)).

62. בעניין זה אפנה רק לשם הדוגמא לפסקי דין בהם הוחלה חזקת התקינות המינהלית על פעולות רשות מקומית בתחום אכיפת עבירות חניה, וראו רע"פ 3791/13 מאיר פטל נ' מדינת ישראל (30/07/13, פסקה 12) וכן ראו ע"פ (חי') 1103/04 מדינת ישראל נ' רפאל ביהם (08/06/04, פסק דינו של כב' השופט דר) וכן ראו (ת"א) 90275777 מדינת ישראל נ' אלי רגב (14/12/17, פסקה 9).

63. בהתאם לחזקה האמורה, ומאחר וגם ויסולי טוענת כי היא אינה תוקפת את הוראות החוזר עצמו, העירייה איננה נדרשת, כתנאי להרשעת נאשם בעבירת חנייה, להוכיח כי היא ממלאת אחרי כל הוראות החוזר, וככל שויסולי ביקשה לטעון כי העירייה אינה ממלאת את הוראות הנדרשות בהפעלת מצלמות החנייה, היה עליה להעלות טענה זו כטענת הגנה, והיה עליה להניח תשתית ראייתית, לכל הפחות מינימלית, לטענותיה באופן שיוביל לסתירת החזקה האמורה.

64. בעניין זה, אינני מקבל את כל טענות בא כוח ויסולי, בדבר השמטת בקשתו לזימון עד העירייה להמשך עדות מפרוטוקול הדיון שהתקיים בחודש נובמבר 2018, ואני מקבל את קביעת בית משפט קמא שלפיה אילו אכן ביקש בא כוח ויסולי להמשיך ולחקור את העד בשאלת דרך הפעלת מצלמות החנייה על ידי העירייה, היה עליו לבקש את תיקון הפרוטוקול, או, לכל הפחות, לבקש זאת במסגרת הבקשה שהוגשה על ידו לצירוף החוזר לתיק בית המשפט, ומשלא עשה כן, ובנוסף, לא הביא ראיות עצמאיות אשר יצביעו על הפרת הוראות החוזר על ידי העירייה, יש לראותו כמי שוויתר על האפשרות לתקוף את דרך יישום הוראות החוזר על ידי העירייה.

בכל מקרה, לא די בהעלאת טענות סתמיות לפיהן העירייה לא הוכיחה כי היא עומדת בהוראות החוזר, במסגרת בקשה להוספת ראיה המוגשת לאחר הגשת הסיכומים, בכדי לעמוד בנטל הנדרש לצורך סתירת חזקת התקינות המנהלית.

65. משכך הם פני הדברים, אינני נזקק לדון בטענה לפיה ויסולי לא הייתה רשאית להעלות טענותיה בתקיפה עקיפה, וזאת מאחר ובכל מקרה לא עלה בידה להרים את נטל הראיה הראשוני הנדרש ממנה, אשר יצדיק קיום דיון בטענותיה.

66. בנוסף, יצוין, כי בניגוד לנטען על ידה, מהתמונות שהוגשו בבית משפט קמא (ת/1-ת/3), ניתן לזהות ברמה של מעבר לספק סביר כי הרכב שמספרו 31-524-79 מבצע את עבירת החנייה המיוחסת לו.

67. לפיכך, ולאור כל האמור לעיל, אני דוחה את ערעור ויסולי בעניין הדוח הראשון, ופסק דינו של בית משפט קמא בעניין זה יעמוד על כנו.

68. לאור אופי הטענות שהועלו בתיק זה, ותוצאות ההליך, אני סבור כי אין מקום לחיוב בהוצאות במקרה זה.

ניתן היום, כ"ג אלול תשע"ט, 23 ספטמבר 2019, בהעדר הצדדים.